

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ป่วยมะเร็งในการได้รับการบอกความจริง และความต้องการความช่วยเหลือภายหลังได้รับการบอกความจริงเกี่ยวกับความเจ็บป่วย วิธีการดำเนินการวิจัยสามารถอธิบายได้ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นผู้ป่วยมะเร็งที่รับทราบผลการวินิจฉัยโรคที่เข้ารับการรักษาในแผนกอายุรกรรม ศัลยกรรม นรีเวชกรรม หู คอ จมูก ในโรงพยาบาลศูนย์ภาคใต้ จำนวน 5 แห่ง ทำการสุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่ได้กำหนดไว้ดังนี้

1. เป็นผู้ป่วยมะเร็งที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป
2. สามารถสื่อสารภาษาไทยได้เข้าใจ ไม่มีปัญหาการได้ยิน การมองเห็น
3. สม่ครใจและยินดีให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์การวิจัยครั้งนี้

การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้มาจากการศึกษาข้อมูลสถิติผู้ป่วยมะเร็งที่เข้ารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยในโรงพยาบาลศูนย์ในภาคใต้ในปี พ.ศ. 2545 จำนวน 5,401 ราย (งานเวชระเบียนและสถิติโรงพยาบาลศูนย์ในภาคใต้, 2545) ซึ่งประกอบด้วยผู้ป่วยมะเร็งทุกวัย และในจำนวนนี้มีทั้งผู้ป่วยที่ทราบและไม่ทราบผลการวินิจฉัยโรค ซึ่งการศึกษาค้นคว้านี้เป็นการศึกษาเฉพาะผู้ป่วยมะเร็งที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และรับทราบว่าตนเป็นโรคมะเร็ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 80 ของผู้ป่วยมะเร็งที่ทราบผลการวินิจฉัยโรค และมีอายุ 18 ปีขึ้นไปจากนั้นจึงนำมากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของครีจิช และมอร์แกน (Krejice & Morgan, 1970 อ้างใน เพ็ญแข, 2541) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ของประชากรผู้ป่วยมะเร็งทั้งปี ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 290 ราย โดยแบ่งแต่ละโรงพยาบาลตามสัดส่วนสถิติผู้ป่วยมะเร็ง

สถานที่เก็บข้อมูล

สถานที่เก็บข้อมูลครั้งนี้ประกอบด้วยหอผู้ป่วยอายุรกรรม ศัลยกรรม นรีเวชกรรม ตา หู คอ จมูก ของโรงพยาบาลศูนย์ในภาคใต้ทั้ง 5 แห่ง คือ 1) โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี 2) โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช 3) โรงพยาบาลตรัง 4) โรงพยาบาลยะลา และ 5) โรงพยาบาลหาดใหญ่

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่ผ่านการพิจารณาแล้วให้คณะกรรมการประเมินงานวิจัยด้านจริยธรรม คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับจริยธรรมในการวิจัย

1.2 ทำหนังสือแนะนำตัวจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ในภาคใต้ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัย พร้อมทั้งติดตามผลการอนุมัติ

1.3 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับหัวหน้าหอผู้ป่วยหรือหัวหน้างานที่มีผู้ป่วยมะเร็งเพื่อแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย รายละเอียดในการรวบรวมข้อมูล ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย และเป็นสื่อกลางในการติดต่อผู้ป่วยมะเร็งเพื่อขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูล

1.4 ผู้วิจัยเตรียมผู้ช่วยวิจัย 4 คน ซึ่งเป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยมะเร็งอย่างน้อย 1 ปี โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง การตอบแบบสัมภาษณ์ พร้อมทั้งอธิบายรายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ หลังจากนั้นผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยร่วมกันเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ป่วยมะเร็งที่ยินดีให้ความร่วมมือตามแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 2 ราย เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการสัมภาษณ์ที่อาจเกิดขึ้น ช่วยให้ผู้ช่วยวิจัยมีความมั่นใจและสามารถปรึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นได้ เป็นการลดความผิดพลาดในการทำวิจัย

2. ขั้นตอนดำเนินการ

2.1 ติดต่อพยาบาลในหอผู้ป่วยเป็นสื่อกลางในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วยมะเร็งที่มีคุณสมบัติตามกำหนดในวันเก็บข้อมูล และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิจัยโดยชี้แจงให้ทราบว่าผู้วิจัยกำลังศึกษาเรื่องความต้องการของผู้ป่วยมะเร็งในการได้รับการบอกความจริงเกี่ยวกับความเจ็บป่วย เมื่อผู้ให้ข้อมูลยินดีในการเข้าร่วมวิจัย ผู้วิจัยบันทึกการตอบตกลงในใบยินยอมการเข้าร่วมการวิจัย หลังจากนั้นจึงชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยยึดหลักการพิทักษ์สิทธิของผู้ร่วมวิจัย (ภาคผนวก ค) คำนึงถึงจรรยาบรรณของนักวิจัยและการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูลมีดังนี้ ผู้ให้ข้อมูลสามารถยกเลิกการเข้าร่วมวิจัยได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลกระทบในการมาใช้บริการใดๆต่อผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น ข้อมูลที่ได้จะเป็นความลับ ไม่บิดเบือนข้อมูลให้ผิดไปจากข้อมูลที่ได้รับจริง ไม่มีการระบุชื่อผู้ให้ข้อมูล โดยนำเสนอในภาพรวม ข้อมูลที่ได้จะนำมาใช้

ประโยชน์เฉพาะการวิจัยเท่านั้น และไม่ให้เกิดความเสียหายใดๆต่อผู้ให้ข้อมูลและบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการของผู้ป่วยมะเร็งในการได้รับการบอกความจริงเกี่ยวกับความเจ็บป่วย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษาจากทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับผลการศึกษาของจุฬารัตน (2544) ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ศาสนา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงสุด และความเพียงพอของรายได้ขณะเจ็บป่วย ลักษณะข้อคำถามเป็นข้อความให้เลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ และเติมคำ จำนวน 1 ข้อ รวม 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลการได้รับการบอกความจริงเกี่ยวกับความเจ็บป่วยจากทีมสุขภาพ ลักษณะข้อคำถามเป็นข้อความให้เลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลความต้องการเกี่ยวกับการได้รับการบอกความจริงเกี่ยวกับความเจ็บป่วย 5 ด้าน จำนวน 60 ข้อ ประกอบด้วย 1) ความต้องการเกี่ยวกับประเภทของข้อมูล จำนวน 10 ข้อ 2) ความต้องการเกี่ยวกับผู้บอกความจริง จำนวน 11 ข้อ 3) ความต้องการเกี่ยวกับวิธีการบอกความจริง จำนวน 11 ข้อ 4) ความต้องการเกี่ยวกับสถานที่และเวลาในการบอกความจริง จำนวน 3 ข้อ และ 5) ความต้องการความช่วยเหลือภายหลังได้รับการบอกความจริง จำนวน 25 ข้อ

แบบสัมภาษณ์ส่วนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ต้องการมาก	คะแนน	3
ต้องการปานกลาง	คะแนน	2
ต้องการน้อย	คะแนน	1
ไม่ต้องการ	คะแนน	0

การแปลผลของคะแนนความต้องการโดยใช้หลักอิงเกณฑ์ (criterion reference) ด้วยวิธีการหาค่าสัมบูรณ์ของคะแนน (Absolutely method) และแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ (วิเชียร, 2538)

คะแนนเฉลี่ย 2.45 - 3.00 หมายถึงความถึงต้องการในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.45 - 2.44 หมายถึงความถึงต้องการในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 0.45 - 1.44 หมายถึงความต้องการในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 0.00 - 0.44 หมายถึงไม่ถึงต้องการ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

โดยการหาความตรงตามเนื้อหาและความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนดังนี้

1. การหาความตรงตามเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ (content validity) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ความต้องการการบอกความจริงเกี่ยวกับความเจ็บป่วยไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์พยาบาลที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านจริยศาสตร์ 2 ท่าน และพยาบาลวิชาชีพ 1 ท่านที่มีประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่มีการศึกษาในระดับปริญญาโท และมีความรู้ด้านจริยศาสตร์ ให้ตรวจสอบแก้ไขข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์มาแก้ไขปรับปรุงตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

2. การหาความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ (reliability) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ ที่หาความตรงตามเนื้อหาเรียบร้อยแล้วนำไปทดลองใช้กับผู้ป่วยมะเร็งที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลสงขลาในแผนกศัลยกรรม อายุรกรรม นรีเวชกรรม หู คอ จมูก ซึ่งมีคุณสมบัติเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากนั้นนำเครื่องมือมาหาความสอดคล้องภายในโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการทดลองใช้เครื่องมือได้ค่าความเที่ยงของเครื่องมือเท่ากับ .81

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสัมภาษณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Science Personal Computer) โดยแยกวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง นำมาแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับการบอกความจริงเกี่ยวกับความเจ็บป่วยจากทีมสุขภาพ นำมาคำนวณหาค่าร้อยละ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในการได้รับการบอกความจริงและความต้องการความช่วยเหลือภายหลังได้รับการบอกความจริงเกี่ยวกับความเจ็บป่วยนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)